

Verkiezingsmemorandum Natuurpunt Zuidoost Limburg

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 13 oktober 2024 wenst NP Zuidoost Limburg haar speerpunten naar het toekomstig beleid toe te lichten middels dit memorandum, dat kenbaar zal gemaakt worden aan de deelnemende politieke partijen. Voor de grote lijnen verwijst NP Zuidoost Limburg naar het memorandum dat reeds opgesteld is door Natuurpunt.

Hierbij wordt in Vlaanderen ingezet op **vijf noodzakelijke en onderling sterk verbonden transities** om de biodiversiteitscrisis te keren, om grote stappen te zetten in het aanpakken van de klimaatcrisis en om te komen tot een gezond leefmilieu. Iedere transitie bestaat hierbij dan uit een boekje van diverse realisaties.

Van dit overkoepelend en breed memorandum, dat ook beleidsacties omvat die de bevoegdheid van de gemeente overstijgen, wenst NP Zuidoost Limburg naar het lokaal niveau een concrete vertaalslag te doen van die realisaties waarbij zij meent dat deze voor haar onmisbaar zijn en in het toekomstig beleid zeker opgenomen dienen te worden. De tekst onder de verschillende transities die u verder in dit document leest, is dus onze lokale invulling. Het nummer dat tussen haakjes wordt vermeld na iedere titel verwijst naar het desbetreffende punt in het algemene memorandum. Raadpleegbaar via de weblink:

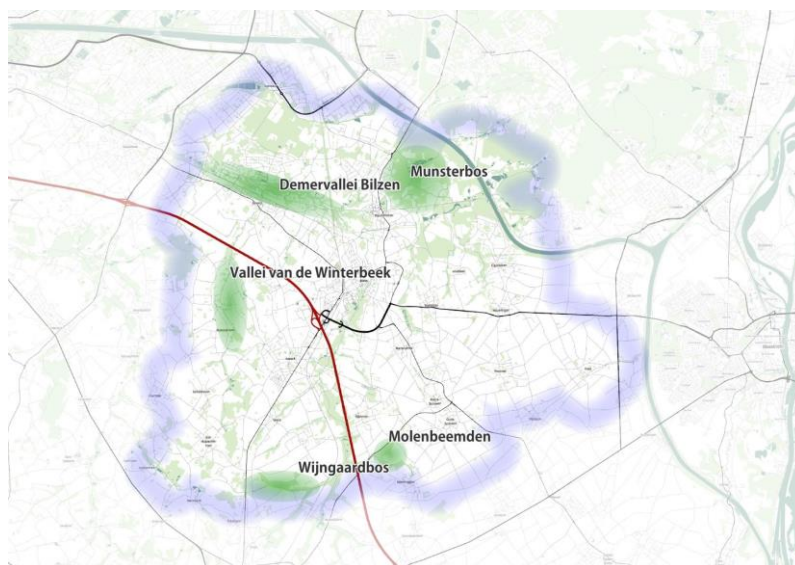
https://www.natuurpunt.be/sites/default/files/natuurpunt-memorandum-web_20230228.pdf

Maar laat ons eerst beginnen met een kleine voorstelling. Wie zijn wij?

Natuurpunt Zuidoost Limburg is de lokale afdeling van Natuurpunt die actief is in Bilzen, Hoeselt en Tongeren. Onder de koepel vinden we nog de **Natuurpunt kern SpARo**.

Onze afdeling telt **806 leden**. (gegevens 2023) Dit maakt dat **2,54% van de gezinnen** binnen de omschrijving van onze afdeling lid zijn van Natuurpunt.

Natuurpunt Zuidoost Limburg werkt met meer dan 40 vrijwilligers. Ondersteunt door de professionele medewerkers van Natuurpunt onderhouden zij in Bilzen, Hoeselt en Tongeren belangrijke natuurgebieden en kleine landschapselementen.

* = het cijfer verwijst naar de tekst in het overkoepelend memorandum van Natuurpunt. Zie https://www.natuurpunt.be/sites/default/files/natuurpunt-memorandum-web_20230228.pdf

Transitie 1: naar een robuust natuurnetwerk

✓ *Realiseer met natuurverbindingen een sterk samenhangend geheel van natuur-, bos- en valleigebieden (4)**

Zorg ervoor dat de bestaande onderdoorgangen van de E313, die Bilzen en Hoeselt van elkaar scheidt, ecologisch ingericht worden en hiermee ook als eco-passages kunnen fungeren. Ook de brug over de E313 in Bivelen is in dit kader een onderzoek waard. Een fusie tussen Hoeselt en Bilzen is niet enkel een fusie van mensen maar ook een fusie van flora en fauna.

✓ *Herstel de natuurkwaliteit met natuur- en landschapsherstel (5)**

De gemeente faciliteert en voorziet in flankerende maatregelen ten aanzien van de organisaties die zich inzetten voor natuurbehoud en -herstel. Dit dient budgettair verankerd te worden in het meerjarenprogramma van de gemeente.

✓ *Zet verder in op bosuitbreiding en bescherm bossen buiten groene bestemmingen (6)**

De verhouding Bilzen-Hoeselt vs. Vlaanderen bedraagt $(75.98+30.10/13.522) = 0.785\%$. De bovenvermelde cijfers betekenen een minimale netto doelstelling van 32 ha extra bos tegen 2024 en 181 ha te realiseren bosareaal buiten de Natura 2000-gebieden. De gemeente zal hiertoe een concreet plan van aanpak voor opstellen volgens de SMART-principes.

✓ *Zorg ervoor dat soortbeschermingsprogramma's (SBP's) hun doel bereiken (7)*

Het Plan Leeuwerik met als hoofddoel de bescherming van de akkervogelpopulatie binnen landbouwgebied dient bestendig te worden en een uitbreiding te kennen naar Hoeselt. Het is belangrijk om aan te stippen dat landschapsherstel en landschapsbescherming bij uitstek bijdragen tot de bescherming van de akkervogels.

✓ *Zet in op biodiversiteit in jouw gemeente (9)**

De gemeente faciliteert en voorziet in flankerende maatregelen ten aanzien van personen en organisaties die zich inzetten voor het behoud van soorten. Dit dient budgettair verankerd te worden in het meerjarenprogramma van de gemeente. De reeds bestaande gemeentelijke subsidies voor o.a. zwaluwnestjes, poelen, KLE's,...dienen m.a.w. bestendig te worden.

Daarnaast dient het bestaande biodiversiteitsplan geactualiseerd en geconcretiseerd te worden met een duidelijk stappenplan.

✓ *Zorg voor minder dierlijke verkeersslachtoffers (10)**

De milieuraad Alebi heeft in januari 2021 een overzicht gegeven van de wildongevallen in de periode 2015-2020. Ongevallen met reeën en everzwijnen zijn hiervan het grootste aandeel.

Ongevallen met dassen werden kennelijk enkel in Hoeselt geregistreerd terwijl die er wel degelijk ook in Bilzen waren. De gemeente zal dan ook de gepaste maatregelen nemen om wildongevallen zoveel mogelijk te beperken en regelmatig te informeren over de statistieken van wildongevallen. Daarnaast dient de gemeente ook in te zetten op veilige overgangen voor de niet wild gerelateerde fauna zoals padden, egels e.a.

✓ *Elke gemeente voorziet speelnatuur op wandelafstand, buiten de kwetsbare natuurgebieden (13)**

De gemeente faciliteert de mogelijkheden om veilig toegankelijke en betekenisvolle natuur in de onmiddellijke nabijheid te brengen van schoolomgevingen.

“elke euro besteed aan natuurherstel levert de maatschappij €8 tot €38 op dankzij de vele diensten die gezonde ecosystemen bieden.”

Transitie 2: naar een grondige herwaardering van water

✓ *Stop de roofbouw op ons grondwater (19)**

De gemeente hanteert een correct vergunnings- en handhavingsbeleid en onderneemt acties voor de opsporing en stopzetting van illegale grondwater boringen en drainage van terreinen. Daarnaast evalueert de gemeente de mogelijkheden van alternatieve waterbronnen en de afzet van opgepompt grondwater bij bemalingen in andere toepassingen.

✓ *Infiltreer daar waar het moet én versnel aankoopbeleid in cruciale vernattingsgebieden (22)**

De gemeente dient een concrete navolging te geven aan de door haar opgestelde hemelwater- en droogteplannen. Fondsen voor valleierherstel (o.a. Demervallei, Winterbeek,...) dienen ingeschreven te worden in de meerjarenbegroting.

✓ *Stimuleer burgers om hun tuinen klimaatrobuust in te richten(28)**

De gemeente dient te blijven inzetten op een correct vergunnings- en handhavingsbeleid bij de inrichting van de verharding van voortuinen. De reeds bestaande sensibilisering, het aanbieden van adviesdiensten en de fondsen voor ontharding van voortuinen moeten hierbij nog meer versterkt worden.

“Vlaanderen verliest op jaarbasis 53% van zijn natuurlijk waterleverend vermogen via drainage.”

Transitie 3: naar een duurzaam ruimtegebruik en nieuwe manier van wonen

✓ *In 2025 is een kaart opgesteld met focuszones voor verdichting en waar niet meer gebouwd mag worden (34)**

Wij onderschrijven de opstelling van een kaart met de focuszones voor verdichting en waar niet meer mag gebouwd worden binnen de gestelde termijn.

De bouwshift bestaat uit twee componenten: enerzijds het rechtstreeks beschermen van de open ruimte en anderzijds verdichten en verweven in de bestaande stads- en dorpskernen. De gemeente bekijkt hierbij tevens welke maatregelen zij kan nemen om de stads- en dorpskernen niet alleen levendig, maar tegelijk ook leefbaar te houden.

✓ *Er wordt netto 1 m² per jaar per inwoner onthard (36)**

Naast de voornoemde doelstelling wat concreet neerkomt op een netto ontharding van ca. 42 ha/j zal de gemeente de reeds bestaande acties rond geveltuintjes blijven handhaven en intensiveren. De gemeente zal hiertoe een concreet plan van aanpak opstellen volgens de SMART-principes.

✓ *Voer een groennorm in om natuur in en rond de stad te bevorderen (37)**

Buiten de vermelde 3-30-300 regel zal ook in navolging van de Natuurherstelwet de boomkroonbedekking in stads- en dorpscentra tegen 2030 tenminste 10% bedragen. Dit is ambitieuzer dan de tijdsdoelstelling van 2050 maar lijkt ons haalbaar binnen de nieuwe fusiegemeente.

✓ *Gemeentelijk bouwshifffonds (40)**

Wij onderschrijven de oprichting van een bouwshifffonds, ingeschreven in de meerjarenbegroting, a rato van minstens ca. 2.100.000 euro/j.

✓ *Elke gemeente vergroent de openbare speelplekken op haar grondgebied (45)**

De gemeente zal zich blijven inzetten voor het sensibiliseren en het faciliteren voor de vergroening van speelplaatsen van scholen in samenspraak met andere actoren die hiertoe ook acties rond voeren. De gemeente doet een grondige evaluatie naar de veiligheid en groenvoorziening van openbare speelplekken en neemt hiertoe de nodige verbeteringsinitiatieven waar nodig.

✓ *Het college laat zich jaarlijks adviseren door haar raden over de bouwshift (46)**

De gemeente zal de bestaande raden in stand houden, tijdig en correct informeren, actief laten participeren in het beleid, neemt haar besluiten ernstig en informeert op een gemotiveerde wijze over het gevolg dat aan de adviezen gegeven wordt.

“33% van Vlaanderen wordt ingenomen voor wonen, werken en infrastructuur. Dat is het dubbel van Nederland en het hoogste van Europa. En elke dag wordt er nog 5 ha extra open ruimte ingenomen.”

Transitie 4: naar een regeneratieve landbouw

- ✓ *Stel een landbouwbeleidsplan op met landbouwers en andere stakeholders (62)**

Wij onderschrijven de participatieve opmaak van een landbouwbeleidsplan zoals beschreven en dit van bij het begin van de legislatuur van zodra ook de adviesraden ingesteld zijn.

- ✓ *Zet in op het behoud en herstel van een groene dooradering van het (landbouw) landschap (66)**

Zie ook realisatie 7 waarbij een ruimtelijke uitbreiding van het Plan Leeuwerik vooropgesteld wordt. Daarnaast zijn er ook kansen om het plan in de breedte inhoudelijk te verruimen en duidelijk te communiceren over de meerwaarde die de groene dooradering heeft.

- ✓ *Stel een gemeentelijk erosiebestrijdingsplan op (67)**

In die mate dat er al een erosiebestrijdingsplan aanwezig is sturen wij aan op een correcte naleving van de beheersovereenkomsten met en door de landbouwers. Modderstromen vermijden en waardevolle landbouwgrond behouden, wie kan daar iets op tegen hebben, zelfs indien er geen verplichting voor de landbouwer is?

- ✓ *Zet publieke landbouwgronden (stad, OCMW ...) in als beleidsinstrument voor grondgebonden, natuurvriendelijke landbouw (69)**

Reserveer hierbij aan aandeel van de publieke landbouwgronden eveneens voor kleinschalige niet commerciële privaat teelten (volkstuintjes) indien er een vraag hiervoor bestaat.

“Midden-Europese voedselarme halfnatuurlijke beheerde graslanden bevatten op schaal van een m² de grootste diversiteit aan plantensoorten van alle ecosystemen ter wereld; ze zijn soortenrijker dan tropische regenwoud.”

Transitie 5: naar een circulaire samenleving

- ✓ *Voorzie cofinanciering voor aankopen door natuurverenigingen om de natuur- en klimaatdoelstellingen van de gemeente te realiseren (90)**

Zie ook realisatie 5. Wij vragen een significante opwaardering van de bestaande gemeentelijke budgetten voor de diverse natuurverenigingen in het licht van de economische realiteit en de intensivering van de maatregelen om tegemoet te komen aan de opgelegde natuur- en klimaatdoelstellingen.

Met eventuele vragen kan u terecht bij:

Jan Vandegoor – voorzitter afdeling Natuurpunt Zuidoost Limburg of Ward Cielen – conservator Munsterbos

Guido Bijmens – Natuurpunt Hoeselt

Roland Vanherle – voorzitter Natuurpunt kern SpARo